Ljudlek: Ord och stavelser

Lektionskort
F–2 · 30 minuter · 2–12 elever

Mål: kunna höra orden i en mening och delarna i ett ord.

Säg det
Säg meningen eller ordet i vanlig takt.

En kloss för varje
Lägg en kloss för varje ord, eller klappa och lägg en för varje del.

Räkna och vänd
Räkna klossarna. Vänd kortet: lika många bågar?

Orden Gruppen tar en rad i taget.

Leken	Orden
Rad 1 · Orden i meningen En kloss för varje ord, också småorden.	Två: Apan hoppar. Fisken simmar. · Tre: Solen är varm. Kaninen äter gräs. · Fyra: Jag ser en ko. Vi har en kanin. · Fem: Apan klättrar upp i trädet. Igelkotten sover under ett träd. · Sex: Apan och jag äter en kaka. Tåget åker in i en tunnel.
Rad 2 · Sammansatta ord Säg ordet utan den ena delen: isbjörn utan is.	is-björn, snö-gubbe, tand-borste, jord-gubbe, fågel-bo, blå-bär, glas-ögon, regn-båge, vatten-melon, brand-man, is-bit, snö-flinga
Rad 3 · Stavelser Klappa och lägg en kloss för varje del.	sol, a-na-nas, ka-ka, gur-ka, tåg, po-ta-tis, to-mat, i-gel-kott, fisk, ka-nin, nyck-el-pi-ga, he-li-kop-ter

I rad 1 säger eleven i steg 3 och 4 en mening om bilden på ett kort, med en kloss för varje ord.

Passet

Delen	Så leder du	Du säger, till exempel
Före passet	Bildkorten: arket Stavelser och arket Sammansatta ord, med ordet i delar på baksidan. Ett ark per par och ett till dig. Klossar och en spegel per par. Välj dagens ljud, en bokstav som gruppen övar. Börja i rad 1. Bestäm paren och dagens elever: två eller tre som du lyssnar på i steg 4.	
Ljudstart 0–5 min · alla i kör	Dagens ljud: visa bokstaven, och alla säger ljudet i spegeln. Sätt ihop fem ord: sol, lus, mus, mos, vas. Dela upp fyra: is, ål, sol, lus. Du säger ljuden först.	Sätt ihop: ”Mmmoooss. Vilket ord blir det?” Dela upp: ”Mus. Säg ljuden och håll upp ett finger för varje.”
1 Klossarna 5–9 min · du visar	Visa tre exempel ur raden, med en kloss för varje ord eller del.	”Jag ser en ko. En kloss för varje ord. Fyra ord.” ”A-na-nas. Jag klappar och lägger en kloss för varje del. Tre delar.”
2 Säg och räkna 9–15 min · alla	Sex meningar eller ord, först med dig och sedan själva. Alla visar klossarna samtidigt.	”Ka-ka. Klappa med mig.” ”Nu själva: melon. En kloss för varje del.”
3 Dela och sätt ihop 15–20 min · i par	Sex kort. Den ena säger ordet i delar, den andra lägger klossarna och vänder kortet. Sedan byter de. Du går mellan paren.	”Säg ordet och klappa: gur-ka.” ”Vänd kortet. Lika många bågar som klossar?”
4 Mina ord 20–25 min · var och en	Tre kort var. Radens lek.	”Hur många delar har potatis?” ”Du räknade också den svaga delen: to-mat.”
Avslut 25–30 min · alla	Var och en svarar. Säg vad du hörde.	”Säg ett ord från i dag och vad du gjorde med det.”
Efter passet	Skriv upp vilka av dagens elever som klarade steg 4. Nästa rad när nästan alla gör rätt i steg 2, två pass i följd.	

Lyssna efter I alla steg: vänta tre sekunder och fråga ”Vad hör du?” Säg först vad eleven gjorde rätt.

Det eleven gör	Så gör du
”Jag ser en ko” med tre klossar	”Säg meningen igen och lägg en kloss för varje ord, också för ordet en.”
”is” när is ska bort ur isbjörn	”Säg isbjörn. Ta bort is. Vad blir kvar?”
”tomat” med ett klapp	Säg ordet i vanlig takt och klappa båda delarna: ”To-mat.”
”s-o-l” med tre klapp	”Sol är en del, ett klapp. Ljuden räknar vi i ljudstarten.”

© Niclas Fohlin, niclasfohlin.se, där du skriver ut lektionens material